

- Vi ser ikke krafttakene

KREVER HANDLING - I forhold til all oppmerksomheten og debatten om utenforskap og unge med psykiske helseutfordringer ser vi en påfallende mangel av krafttak i statsbudsjettet, sier Heidi Tessand. Foto: Psykologforeningen.

Statsbudsjettet er som forventet. Altfor lite kraftfullt, mener visepresident Heidi Tessand.

TEKST

Nina Strand

PUBLISERT 6. november 2017

I SOMMER LANSERTE regjeringen *Mestre hele livet – Regjeringens strategi for god psykisk helse (2017–2022)*, som skulle inneholde en strategi for psykisk helse i hele befolkningen, med særlig fokus på barn og unge. Visepresident Heidi Tessand synes ikke regjeringens forslag til statsbudsjett lever opp til forventningene som ble skapt i sommer og under valgkampen.

– Sett i forhold til all oppmerksomheten og debatten om utenforskap og unge med psykiske helseutfordringer ser vi en påfallende mangel på krafttak i budsjettet. Hvor er de økonomiske midlene som skal til for å komme fra prat til handling? Heller ikke i sammenheng med strategien om psykisk helse, som kom i sommer, finner vi den helhetlige pakka som trengs for å støtte opp under det strategiske arbeidet.

– *Hva slags tiltak etterlyser dere?*

– Vi kan for eksempel se på skolefracfall, som er en risikofaktor for utenforskap, og som ofte henger sammen med psykisk uhelse. Noe av det viktigste i folkehelsearbeidet er å

satse på inkludering – med skolemiljøer som fremmer vekst og mestring. Forslaget til statsbudsjett inneholder lite om hvordan vi kan øke inkluderingen. De viderefører det som finnes fra før, og øker litt. Det er bra, men det er ikke i nærheten av det krafttaket som trengs for å følge opp alt som ble diskutert i valgkampen.

– Det er også bra at tilskuddsordningen for psykologer i kommunene videreføres i kombinasjon med at de frie inntektene øker. Det gjør at kommunene kan trappe opp ansettelse av kommunepsykologer fram mot 2020, sier Tessand.

Lite debatt om sosial ulikhet

– Psykologforeningen sier de vil motarbeide sosial ulikhet. Hvordan synes du det perspektivet blir ivaretatt i budsjettforslaget?

– Som et ledd i arbeidet med vårt hovedsatsingsområde «forebygging for barn og unge» har vi laget en handlingsplan. Her fremhever vi sosial ulikhet som en overbygning for alle sosiale tiltak for barn og unge. Psykologforeningen mener at barn og unge skal ha like muligheter i samfunnet. Dette er for lite fremme i samfunnsdebatten, sier visepresidenten. Inntrykket så langt er et litt kjedelig budsjett med få klare prioriteringer innenfor de områdene Psykologforeningen er opptatt av.

– I budsjettprosessen utover høsten skal vi bruke tiden godt for å finne nøyaktig hvor innsatsen burde plasseres til det beste for befolkningens psykiske helse.

Savner øremerking

Barneombudet har foreløpig sett mest på situasjonen for helsestasjoner og skolehelsetjenesten. Så langt er de fornøyd med videreføringen av midler til helsestasjoner og skolehelsetjenesten.

– Men vi er misfornøyd med at ikke alt øremerkes. Det kunne vært gjort for en kortere periode, for eksempel fem år, sånn at man fikk denne tjenesten opp å stå, skriver Anne Lindboe i en e-post til Psykologtidsskriftet.

I tillegg peker barneombudet på at regjeringen har sendt på høring endringer i forskriften om helsestasjons- og skolehelsetjenesten, der det foreslås å utvide målet for tjenesten til også å bidra til å forebygge, avdekke og avverge vold, overgrep og omsorgssvikt. Her fremgår det at regjeringen også vurderer å inkludere behandling og oppfølging av barn og unge for både psykiske og somatiske tilstander.

Barneombud Anne Lindboe. Foto: Barneombudet

– Dette er en stor endring, og den er ikke berørt i høringsdokumentet. Helsestasjonen skal gå fra å være en forebyggende og helsefremmende tjeneste til også å drive behandling. En slik endring vil måtte medføre en langt større bevilgning til tjenesten enn det som er foreslått, sier Lindboe.

Fortjener bedre

Mimmi Kvisvik, leder i Fellesorganisasjonen (FO), mener vi ser en regjering som ikke er villig til å løfte de mest sårbare gruppene i samfunnet. Barnevern, tjenester til personer med utviklingshemning og folk som står langt fra arbeidslivet, fortjener en slagkraftig politikk. Til www.fo.no sier hun:

– På den andre siden er det positivt at barnevernet får 50 friske millioner til kompetanseheving. Likevel – det blir ikke noe historisk løft uten nye stillinger i barnevernet. FO krever øremerkede midler på 250 millioner kroner til barnevernstjenesten, og en flerårig opptrappingsplan for det kommunale barnevernet.

Leder i Fellesorganisasjonen, Mimmi Kvisvik.

Foto: FO

Hovedpunkter i budsjettforslaget

- 1,5 milliard i økte driftsinntekter til offentlige sykehus. Den gylne regel skal videreføres, med krav om høyere vekst i helseregionene for rus og psykisk helsevern hver for seg enn for somatikk.
- Innenfor veksten i frie inntekter til kommunene er 300 millioner begrunnet med opptrappingsplanen for rusfeltet, 200 millioner begrunnet med tidlig innsats i barnehage og skole, 200 millioner begrunnet med forebyggende tiltak for barn, unge og familier.
- Regjeringen vil øke bevilgningene til rusfeltet med 2,4 milliarder i perioden 2016-2020.
- For at barn i barnevernet skal få bedre hjelp fra barnevernet og psykisk helsevesen samtidig, foreslår regjeringen 40,7 millioner kroner til to egne omsorgs- og behandlingsinstitusjoner.
- Det foreslås å styrke tilskuddsordningen til Fontenehus med 2 millioner, til vel 34 millioner i 2018. I Fontenehusene finner mennesker med psykiske helseutfordringer støtte på veien til lønnet arbeid, studier og til å ta tilbake kontroll med eget liv.
- Tilskuddsrammen til program for folkehelsearbeid i kommunene foreslås økt med vel 25 millioner. Programmet skal hjelpe kommuner til å utvikle og spre gode metoder for å fremme psykisk helse og lokalt rusforebyggende arbeid. Barn og unge er en prioritert målgruppe.
- Regjeringen foreslår å styrke innsatsen knyttet til Individuell jobbstøtte (IPS) slik at flere personer med psykiske helseproblemer får hjelp til å komme i jobb. Regjeringen foreslår å

øke fullmakt for oppfølgingstjenester med ytterligere 100 millioner kroner, til totalt 200 millioner i 2018.

Kilde: Psykologforeningen.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 55, nummer 11, 2017, side 1064-1065

TEKST

Nina Strand, journalist i Tidsskrift for Norsk psykologforening